

Kollektivavtal gäller mellan en arbetstagarorganisation och arbetsgivaren. Arbetstagarorganisationen begärde att få ta del av önskemål om nya positioner, s.k. biddingar, som arbetstagarna lämnat till arbetsgivaren. Fråga om arbetsgivaren brutit mot 19 § medbestämmandelagen genom att inte låta organisationen ta del av uppgifterna.

ARBETSDOMSTOLENDOM
2018-01-17
StockholmDom nr 4/18
Mål nr A 17/17**KÄRANDE**

Svensk Pilotförening, Wallingatan 44 A, 111 24 Stockholm
Ombud: förhandlingschefen Tommy Larsson, samma adress

SVARANDE

1. Svenska Flygbranschen, Box 5384, 102 49 Stockholm
2. Scandinavian Airlines System Denmark-Norway-Sweden, 902001-7720,
195 87 Stockholm
Ombud för båda: arbetsrättsjuristen Henrik Olander, Transportföretagen
TF AB, Box 186, 201 21 Malmö

SAKEN

skadestånd för brott mot 19 § medbestämmandelagen

Bakgrund och yrkanden

Mellan Scandinavian Airlines System Denmark-Norway-Sweden (SAS) och Svensk Pilotförening (SPF) gäller kollektivavtal för piloter, bl.a. pilotavtalet och det s.k. 3-4-5 partsavtalet. SAS är medlem i Svenska Flygbranschen, men Svenska Flygbranschen är inte part i de ovan nämnda kollektivavtalen.

Av kollektivavtalsregleringen följer att piloternas tjänstetilldelning sker i en s.k. biddingprocess, där piloterna framför olika önskemål, ”biddingar”.

SPF begärde i mars 2016 att få ta del av de skriftliga önskemål som piloter hos SAS i Sverige tidigare samma år gett in till bolaget, vilket SAS nekade föreningen. Tvist har uppkommit om SAS varit skyldigt att enligt 19 § medbestämmandelagen lämna ut de begärda uppgifterna till SPF.

Parterna har tvisteförhandlat utan att kunna enas.

SPF har yrkat att Arbetsdomstolen ska förplikta SAS att till SPF betala allmänt skadestånd med 50 000 kr, jämte ränta enligt 6 § räntelagen från dagen för delgivning av stämning, den 7 april 2017, till dess betalning sker.

Arbetsgivarparterna har bestritt käromålet. De har inte vitsordat något belopp i allmänt skadestånd, men väl sättet att beräkna ränta. Om Arbetsdomstolen skulle komma fram till att SAS är skadeståndsskyldigt har arbetsgivarparterna yrkat att det allmänna skadeståndet jämkas till i första hand noll.

SPF har bestritt jämkning.

Parterna har yrkat ersättning för rättegångskostnader.

Parterna har till utveckling av sin talan anfört i huvudsak följande.

SPF

Kollektivavtalsreglering – anciennitetslistan och bidding

Tidigare fanns ett gemensamt kollektivavtal för samtliga piloter hos SAS i de skandinaviska länderna. År 2015 ersattes detta avtal av fyra kollektivavtal, nämligen mellan SAS och var och en av pilotföreningarna NSF i Norge, SNF i Norge, DPF i Danmark och SPF i Sverige. För piloter anställda hos SAS i Sverige gäller pilotavtalet träffat av SAS och SPF.

Piloternas olika valmöjligheter och karriärvägar hos SAS styrs av den s.k. anciennitetslistan. Listan finns reglerad i § 19 i pilotavtalet. Där hänvisas till 3-4-5 partsavtalet mellan DPF/SPF/SNF och SAS daterat den 13 maj 2015. Avtalen innebär att piloternas anciennitetslista är gemensam för de fyra pilotföreningarna.

Av § 9 i pilotavtalet framgår att piloter anställda hos SAS per den 31 december 2014 är inplacerade på en anciennitetslista efter ”Date of Hire (DOH) efter ursprungligt anställningsdatum som pilot i LIN/SAS/SASComm/Braathens” och att den pilot som har högst anciennitet inplaceras överst. Piloterna placeras alltså på anciennitetslistan efter anställningsdatum hos SAS, inkluderat ursprungsdatum för tidigare pilotanställningar hos flygbolagen Linjeflyg, Braathens och SAS Commuter.

Anciennitetslistan ligger till grund för flera olika beslut. Piloterna har möjlighet att lämna önskemål, ”biddingar”, i fråga om t.ex. bastillhörighet, flygplanstyp och typ av tjänstgöring, såsom långa eller korta flygrutter. Arbetsgivarens beslut i dessa frågor ska ha sin grund i anciennitetslistan. Detta framgår av 3-4-5 partsavtalet.

SAS tjänstetilldelning ska ske på grundval av piloternas önskemål som ska ges in till SAS senast den 31 januari. Den av SAS för varje år beslutade tjänstetilldelningen publiceras därefter senast den 1 juli det aktuella året i FDA (Flight Duty Allotment). Detta framgår också av 3-4-5 partsavtalet.

Biddingprocessen kan delas upp i tre delar. Den första delen är piloternas egna önskemål. Den andra delen utgörs av SAS interna hantering. Den tredje och sista delen är SAS tjänstetilldelning för piloterna, som publiceras av SAS i FDA.

Det efterfrågade materialet

Av piloternas skriftliga önskemål, biddingarna, framgår pilotens namn, anställningsnummer, önskemål om Flight captain/flight pilot-position på viss bas och önskemål om Long haul-position.

Uppgifterna om piloternas namn och anställningsnummer har SPF redan tillgång till. Det är de övriga uppgifterna, dvs. vilka önskemål som framställts, som SPF önskat få del av. Dessa uppgifter är av allmän och generell natur. De avser inte uppgifter om piloternas enskilda förhållanden och det kan inte anses vara integritetskränkande att lämna ut uppgifterna.

SAS har brutit mot 19 § medbestämmandelagen

Av informationsplikten i 19 § medbestämmandelagen följer att arbetsgivaren fortlöpande är skyldig att hålla kollektivavtalsmotpart informerad om bl.a. riktlinjerna för personalpolitiken och bereda arbetstagarorganisationen tillfälle att granska böcker, räkenskaper och andra handlingar som rör arbetsgivarens verksamhet, i den omfattning som behövs för att tillvarata medlemmarnas intressen gentemot arbetsgivaren. Detta omfattar bl.a. principer och metoder för rekrytering, urval och befordran samt för omplacering, omskolning och omflyttning av anställda, dvs. sådana uppgifter som SPF begärt av SAS och sammantaget sådana urvalskriterier som den i målet aktuella och i pilotavtalet reglerade anciennitetslistan ligger till grund för.

SPF behöver ta del av piloternas önskemål för att dels kunna kontrollera att SAS följer kollektivavtalet och efterlever anciennitetslistan vid olika befordringar och karriärval, dels för att möjliggöra för SPF att företräda medlemmarna rent allmänt. Som kollektivavtalsbunden organisation har SPF rätt att få ta del av handlingar från SAS som föreningen behöver för att förhandla på ett effektivt sätt. Den av SPF begärda informationen avser inte en viss förhandlingsfråga.

Det är arbetstagarorganisationens uppfattning om vilka handlingar organisationen behöver för att kontrollera att kollektivavtalet efterföljs, som ska vara utgångspunkten vid bedömningen av informationspliktens omfattning. Detta gäller såvida inte arbetsgivaren kan styrka att handlingen saknar intresse (se AD 1982 nr 7). Arbetstagarorganisationen ska ha samma information som arbetsgivaren. Det är enbart faktiska uppgifter, och inte arbetsgivarens egna överväganden, som SPF haft rätt att ta del av.

SAS har cirka 430 piloter förlagda till Stockholm. SPF har inte möjlighet att på egen hand begära in den efterfrågade informationen direkt från piloterna. Dessutom är det inte säkert att alla piloter skulle skicka in informationen till SPF. SPF behöver få in uppgifterna från samtliga piloter, oavsett om dessa är medlemmar i SPF eller inte. I annat fall uppstår ”luckor” i anciennitetssystemet som omöjliggör kontroll för SPF.

Som redan anförts avser den efterfrågade informationen inte uppgifter om piloternas enskilda förhållanden eller annan sådan information vars utlämnande skulle vara integritetskränkande för piloterna. Ett utlämnande av informationen skulle inte strida mot personuppgiftslagen.

Det bestrids att piloterna inte har gett sitt medgivande till att de efterfrågade uppgifterna lämnas ut till SPF. Såvitt SPF erfarit har SAS nämligen inte ställt den frågan till piloterna.

Tidigare, före år 2015, förevisade SAS piloternas biddingar för SPF. Efter införandet av basvisa avtal upphörde dock detta, men dessförinnan var det praxis mellan parterna att SAS lämnade ut uppgifter om piloternas biddingar till SPF.

Anförda jämkningsskäl

Det är riktigt, som arbetsgivarparterna anført, att det i protokollet från den centrala tvisteförhandlingen anges att SPF efterfrågat komplett material av bolaget avseende samtliga enskilda piloters önskemål för nya positioner och att det efterfrågade materialet avsåg samtliga piloters anställningsår, kvalifikationer, önskemål om nya positioner, bolagets interna noteringar samt redovisning av ny rollfördelning med därtill publicering. Så var dock inte fallet.

Det interna material och anteckningar som SAS haft som underlag för sitt beslut har SPF inte rätt att ta del av. Själva rollfördelningen publiceras och är alltså tillgänglig för SPF. Det är enbart piloternas egna biddingar som SPF önskat ta del av. SAS har haft alla möjligheter att förevisa de efterfrågade handlingarna. Om det stod klart för SAS först i Arbetsdomstolen att SPF:s talan enbart avsåg piloternas biddingar hade SAS kunnat medge talan för det fall SAS inte hade någon invändning mot SPF:s önskemål.

Sammanfattning av grunderna för talan

SPF har i mars 2016 begärt att SAS ska låta SPF få ta del av de skriftliga ”biddingar” – skriftliga önskemål om val och prioriteringar – som piloter anställda hos SAS i Sverige tidigare samma år gett in till bolaget. SAS har enligt 19 § medbestämmandelagen varit skyldigt att låta SPF få del av den efterfrågade informationen. Då SAS inte låtit SPF få del av informationen har SAS brutit 19 § medbestämmandelagen och är därmed skyldigt att betala allmänt skadestånd till SPF.

Några skäl att jämka ett eventuellt skadestånd finns inte.

Arbetsgivarparterna

Kollektivavtalsregleringen och biddingsprocessen

Det SPF anfört om kollektivavtalsregleringen och biddingsprocessen är riktigt.

Piloternas önskemål, biddingar, finns i bolagets system Interbid. Behandlingen av uppgifterna är automatiserad. Piloterna har inte gett sitt medgivande till att uppgifterna lämnas ut till SPF eller att SAS informerar föreningen om dem.

De uppgifter som efterfrågades avsåg även piloter som inte var medlemmar i SPF.

SAS har inte brutit mot 19 § medbestämmandelagen

Regleringen i 19 § medbestämmandelagen utgör en del av systemet för arbetstagsidans medinflytande i frågor som rör arbetsgivarens företagslednings- och arbetsledningsrätt. Av förarbetena till bestämmelsen framgår att arbetsgivaren enbart är skyldig att lämna information om mera allmänna förhållanden i verksamheten som typiskt sett är av betydelse för arbetstagsidans för att denna ska kunna följa utvecklingen och bilda sig en uppfattning om utsikterna för framtiden. Uppgifter om t.ex. enskilda arbetstages personliga förhållanden som inte har samband med någon uppkommen förhandlingsfråga, faller utanför rätten till information.

Syftet med 19 § medbestämmandelagen är att skapa förutsättningar för ett ändamålsenligt utövande av de kollektivavtalsbärande arbetstagarorganisationernas inflytande i arbetsgivarens verksamhet. Syftet är däremot inte att förse en arbetstagarorganisation med handlingar eller uppgifter som ska användas av organisationen vid utredning och ställningstaganden i eventuella rättstvister (se bl.a. AD 1989 nr 94 och AD 1992 nr 16). Lagrummet tar inte heller sikte på enstaka händelser och beslut, utan den information som avses är av generell natur (AD 2008 nr 76).

Uppgifter som inte avser arbetstagarorganisationens egna medlemmar faller utanför paragrafens tillämpningsområde liksom uppgifter om enskilda arbetstages personliga förhållanden som inte har samband med någon uppkommen förhandlingsfråga.

De av SPF efterfrågade uppgifterna kan varken enskilt, eller sedda i ett större sammanhang, anses utgöra uppgifter om hur SAS:s verksamhet utvecklas produktionsmässigt eller ekonomiskt. Det är inte heller fråga om uppgifter som rör riktlinjerna för SAS:s personalpolitik. SAS har inte ändrat sin personalpolitik i aktuellt hänseende utan SAS har låtit – och låter alltså – anciennitetslistan ligga till grund för befordran och karriärval. SPF har därmed inte behövt uppgifterna för att bedöma SAS:s verksamhet utifrån produktionsmässiga, ekonomiska och personalpolitiska utgångspunkter.

De enskilda piloternas önskemål innehåller uppgifter om personliga förhållanden och sådana omfattas inte av informationsskyldigheten i 19 § medbestämmandelagen. Uppgifterna är inte harmlösa och det skulle vara ett ingrepp i varje pilots integritet att lämna ut dem.

SPF skulle ha kunnat inhämta uppgifterna från varje pilot eller i vart fall bett om deras samtycke till att bolaget lämnade ut dem. Det har föreningen inte gjort.

SPF har uppgett att syftet med begäran är att föreningen vill kontrollera att SAS efterlever anciennitetslistan vid befordringar och karriärval. SPF vill alltså med det begärda materialet kontrollera att bolaget följer 3-4-5 partsavtalet och lag. Som framgår ovan är de syftena inte sådana som 19 § medbestämmandelagen är tänkta att uppfylla.

Det kan inte vitsordas att det tidigare varit praxis mellan parterna att SAS lämnade ut piloternas biddingar till SPF. Under alla förhållanden saknar den frågan betydelse för den nu aktuella tvistefrågan.

Med beaktande av ovanstående har SAS inte haft någon skyldighet enligt 19 § medbestämmandelagen att lämna ut eller låta SPF ta del av de efterfrågade uppgifterna.

Jämknings-skäl

Jämknings-skäl föreligger eftersom SAS inte medvetet brutit mot bestämmelsen.

Jämknings-skäl föreligger också eftersom SPF:s begäran avsåg materialet avseende hela förfarandet och då SPF, till skillnad mot under tvisteförhandlingarna, nu gör gällande att SAS brutit mot 19 § medbestämmandelagen enbart genom att inte ge SPF delar av materialet, nämligen piloternas biddingar. I vart fall var det inte klart vilken information som SPF efterfrågade.

I början av mars 2016 efterfrågade SPF samtliga SAS:s piloters biddingar, bolagets interna noteringar samt redovisning av ny rollfördelning med därtill gjord publicering. Det var den begäran som SAS avslog. SPF gör numera gällande att föreningen enbart varit intresserad av piloternas biddingar, men den begäran som avslogs avsåg alltså alla de tre delarna i förfarandet. Att så var fallet framgår av protokollet från den centrala tvisteförhandlingen.

Sammanfattning av grunderna för bestridandet

SAS har inte haft någon skyldighet att enligt 19 § medbestämmandelagen lämna ut, eller låta SPF ta del av, de av till SAS från piloterna framställda önskemålen. Det efterfrågade materialet omfattas inte av informationsskyldigheten i bestämmelsen.

För det fall Arbetsdomstolen skulle komma fram till att SAS har brutit mot 19 § medbestämmandelagen, finns det skäl att jämka det allmänna skadeståndet.

Domskäl

Bakgrund och tvisten

Av den mellan parterna gällande kollektivavtalsregleringen följer att piloternas tjänstetilldelning sker enligt ett särskilt förfarande, där piloterna framför olika önskemål, ”biddingar”, t.ex. om pilotposition på viss bas, position som kapten eller styrman och om att flyga långlinjeproduktion. Önskemålen från piloterna ska vara SAS tillhanda senast den 31 januari och resultatet av tjänstetilldelningen publiceras den 1 juli samma år.

Vid tjänstetilldelning ska SAS tillämpa den anciennitetslista som är gemensam för alla pilotföreningarna i Skandinavien. Piloterna placeras på listan efter anställningsdatum. Regleringen innebär företräde för den med högre placering på listan.

SPF begärde, i mars 2016, att få ta del av de önskemål som piloter hos SAS i Sverige tidigare samma år gett in till bolaget. SAS efterkom inte begäran.

Tvisten avser i första hand om SAS brutit mot 19 § medbestämmandelagen genom att inte låta SPF ta del av de begärda uppgifterna. För det fall Arbetsdomstolen finner att så varit fallet och att SAS därmed är skadeståndsskyldigt gentemot SPF rör tvisten om det finns skäl att jämka skadeståndet.

Utredningen

Målet har, enligt 4 kap. 10 § tredje stycket arbetstvistlagen, med parternas samtycke avgjorts utan huvudförhandling. Parterna har åberopat viss skriftlig bevisning.

Några rättsliga utgångspunkter

I 19 § första stycket första meningen medbestämmandelagen anges att en arbetsgivare ska fortlöpande hålla en arbetstagarorganisation i förhållande till vilken han är bunden av kollektivavtal underrättad om hur arbetsgivarens verksamhet utvecklas produktionsmässigt och ekonomiskt liksom om riktlinjerna för personalpolitiken. Enligt andra meningen i samma stycke ska arbetsgivaren dessutom ge arbetstagarorganisationen tillfälle att granska böcker, räkenskaper och andra handlingar, som rör arbetsgivarens verksamhet, i den omfattning som organisationen behöver för att ta tillvara medlemmarnas gemensamma intressen i förhållande till arbetsgivaren.

Enligt 19 § andra stycket ska arbetsgivaren också, om det kan ske utan oskälig kostnad eller omgång, på begäran förse arbetstagarorganisationen med avskrift av handling, som den behöver för nyss angivet ändamål. Därutöver

föreligger också en skyldighet att under samma förutsättningar biträda arbetstagarorganisationen med utredning.

Av bestämmelsens första stycke framgår alltså att i relation till en arbetstagarorganisation som arbetsgivaren ingått kollektivavtal med ska arbetsgivaren dels på eget initiativ lämna viss information, dels på begäran av en sådan organisation låta den granska vissa handlingar.

Av förarbetena till 19 § medbestämmandelagen (prop. 1975/76:105 Bilaga 1 s. 235) framgår att den allmänna regeln om rätt till information av övergripande natur är förstärkt genom en rätt för arbetstagarorganisationen att på begäran få del av sådant informationsmaterial som organisationen behöver för att kunna på ett riktigt sätt bedöma arbetsgivarens verksamhet. Som exempel anges böcker och räkenskaper och annat material av betydelse för att bedöma den ekonomiska utvecklingen, men i förekommande fall även annat material som kan ha betydelse för bedömningen av arbetsgivarens verksamhet.

Det är fråga om en för arbetsgivaren ensidig informationsskyldighet.

19 § medbestämmandelagen utgör en del av det system för arbetstagarorganisationens medinflytande i främst företagslednings- och arbetsledningsfrågor i arbetsgivarens verksamhet, som har tillskapats genom medbestämmandelagen och som där i princip har förbehållits de kollektivavtalsbärande arbetstagarorganisationerna. Syftet med bestämmelsen är att skapa förutsättningar för ett ändamålsenligt utövande av de kollektivavtalsbärande arbetstagarorganisationernas inflytande i arbetsgivarens verksamhet genom att tillförsäkra just dessa organisationer den information som behövs för detta syfte. På bestämmelserna i 19 § kan däremot inte grundas någon rätt för part att få information av motparten för det självständiga syftet att få underlag för bedömningar och ställningstaganden i rättstvister eller intressetvister (se AD 1992 nr 16 och AD 1989 nr 94, jfr även AD 1981 nr 166 och AD 1982 nr 7).

I lagtexten anges att arbetstagarorganisationen har rätt att granska eller få avskrift av handlingar i den omfattning som organisationen behöver för att tillvarata ”medlemmarnas gemensamma intresse” i förhållande till arbetsgivaren. Genom detta markeras att regleringen även i denna del typiskt sett omfattar information av generell natur om arbetsgivarens verksamhet och inte information om enskilda fall. Information om enskilda arbetstagarorganisationens förhållanden som saknar betydelse utanför de enskilda fallen tillgodoses inom förhandlingsrättens ram (se 15 och 18 §§ medbestämmandelagen, jfr prop. 1975/76:105 Bil 1 s. 438 och 532).

I AD 1992 nr 16 rörde tvisten om arbetsgivaren varit skyldig att lämna ut en sammanställning över enskilda arbetstagarorganisationens inplacering i lönetariffer. Som skäl för sin begäran att få ut uppgifterna hade arbetstagarorganisationen anfört att den därigenom dels skulle kunna bedöma hur arbetsgivaren tillämpade reglerna om tariffinplacering i kollektivavtalet, dels få möjlighet att dra slutsatser om de bedömningsgrunder som arbetsgivaren tillämpade vid inplaceringen för att bl.a. kunna ge råd till medlemmarna. Arbetsdomstolen

uttalade att en uppgift om en enskild medlems lönetariffinplacering inte hör till information av generell natur rörande bolagets verksamhet, men att en sammanställning av sådana uppgifter för ett större antal medlemmar kan ge slutsatser av betydelse utanför de enskilda fallen. Sådana uppgifter skulle därmed i och för sig kunna vara av generell natur. Arbetsdomstolen konstaterade därefter att de begärda uppgifterna i allt väsentligt låg inom ramen för vad som utgör frågor om lönen till organisationens medlemmar och att sådana frågor inte hör till det område avseende kollektivavtalsbärande organisationers rätt till medinflytande i arbetsgivarens verksamhet, inom vilken arbetsgivarens informationsplikt enligt 19 § medbestämmandelagen är avsedd att gälla. Såvitt avsåg påståendet att de begärda uppgifterna skulle kunna utgöra grund för rådgivning fann domstolen efter en intresseavvägning att arbetstagarorganisationens intresse framstod som svagt och att arbetsgivaren inte varit skyldig att lämna ut informationen.

Har SAS brutit mot 19 § medbestämmandelagen?

Twisten rör alltså om SPF hade rätt att, enligt 19 § medbestämmandelagen, få del av de önskemål, biddingar, som piloterna lämnat till arbetsgivaren avseende tjänstetilldelning år 2016.

Vid bedömningen av om en uppgift eller en handling omfattas av informationsskyldigheten i 19 § medbestämmandelagen är det i första hand karaktären hos de begärda uppgifterna som är av intresse. Den avgörande frågan är då om uppgifterna avser information av generell natur eller information i enskilda fall. Arbetsdomstolen har tidigare framhållit att den närmare gränsdragningen kan vara vansklig (se AD 1981 nr 166). I fråga om de av SPF efterfrågade uppgifterna kan, enligt Arbetsdomstolens mening, en enskild pilots önskemål inte anses utgöra information av generell natur. SPF har dock begärt att få del av samtliga önskemål som piloter anställda hos SAS i Sverige gett in till bolaget. Dessa uppgifter skulle sedda tillsammans möjligen kunna ge underlag för slutsatser av betydelse utanför de enskilda fallen. Med den utgångspunkten finns det skäl att bedöma frågan om informationsskyldighetens omfattning utifrån de syften som arbetstagarorganisationen har angett för att få del av informationen (se AD 1992 nr 16).

SPF har gjort gällande att piloternas önskemål, biddingar, rör riktlinjerna för SAS personalpolitik då uppgifterna – såsom det får förstås – omfattar principer och metoder för befordran, omplacering och omflyttning av anställda. SPF har vidare anfört att föreningen behöver ta del av önskemålen för att kunna kontrollera att SAS följer kollektivavtalet och efterlever anciennitetslistan samt för att möjliggöra för SPF att företräda medlemmarna rent allmänt. Enligt SPF var det dessutom tidigare praxis mellan parterna att SAS lämnade ut piloternas framställda önskemål till SPF.

Arbetsgivarparterna har invänt att syftet med 19 § medbestämmandelagen inte är att en arbetstagarorganisation ska kunna kontrollera att arbetsgivaren följer kollektivavtal och lag. Vidare menar arbetsgivarparterna att det skulle vara ett ingrepp i varje pilots personliga integritet att lämna ut uppgifterna.

Arbetsgivarparterna har även framhållit att uppgifter som avser oorganiserade arbetstagare faller utanför tillämpningsområdet för 19 § medbestämmandelagen. Enligt arbetsgivarparterna har det inte funnits någon tidigare praxis mellan parterna där SAS lämnat ut piloternas biddingar till SPF.

Arbetsdomstolen gör följande bedömning.

Frågan om hur tjänstetilldelning ska ske, t.ex. piloters byte av bastillhörighet och typ av tjänstgöring, är strikt reglerad i kollektivavtalen och väl känd för föreningen. SPF har därför inte behövt uppgifterna i fråga för att kunna bedöma hur SAS utövar sin företagslednings- eller arbetsledningsrätt i detta avseende. Inte heller kan biddingarna, som SPF har gjort gällande, belysa riktlinjerna för personalpolitiken.

Som framgår av domstolens praxis kan 19 § medbestämmandelagen inte heller åberopas i det självständiga syftet att få underlag för bedömningar och ställningstaganden i rättstvister eller intressetvister. I det nu aktuella fallet pågick vid tidpunkten för begäran om att få del av uppgifterna ingen rättstvist mellan parterna om huruvida SAS vid tjänstetilldelning följt anciennitetslistan. Som Arbetsdomstolen ser det faller dock uppgifter i syfte att kontrollera om arbetsgivaren brutit mot ett kollektivavtal utanför området för arbetsgivarens ensidiga informationsskyldighet enligt 19 § medbestämmandelagen (jfr AD 1992 nr 16).

SPF kan således, enligt Arbetsdomstolens mening, inte i det angivna syftet att kontrollera kollektivavtalets efterlevnad stödja sig på 19 § medbestämmandelagen för att få del av piloternas biddingar.

SPF har därutöver anfört att SPF behöver uppgifterna för att möjliggöra för föreningen att företräda medlemmarna rent allmänt, utan att närmare precisera vad föreningen närmare avser. Det har inte gjorts gällande att föreningen behövde informationen som ett led i sin rätt till inflytande i bolagets verksamhet. Vad föreningen här anfört medför därför ingen annan bedömning.

Slutsatsen av det anförda är att det redan av de bedömningar Arbetsdomstolen gjort följer att de efterfrågade uppgifterna inte omfattats av arbetsgivarens informationsskyldighet enligt 19 § medbestämmandelagen.

SPF har därutöver gjort gällande att det varit praxis mellan parterna att SAS lämnat ut piloternas önskemål till SPF, vilket bestritts. Det kan här anmärkas att en eventuell sådan tidigare tillämpning inte i sig påverkar den lagstadgade omfattningen av informationsskyldigheten som sådan.

Arbetsdomstolen finner således sammanfattningsvis att SAS inte brutit mot 19 § medbestämmandelagen när bolaget nekat SPF att ta del av samtliga piloters till arbetsgivaren framställda önskemål, biddingar.

Sammanfattning och rättegångskostnader

Arbetsdomstolens ställningstaganden ovan innebär att SPF:s talan ska avslås.

SPF har förlorat målet och ska som tappande part ersätta arbetsgivarparterna för deras rättegångskostnader. Yrkat belopp är skäligt.

Domslut

1. Svensk Pilotförenings talan avslås.
2. Svensk Pilotförening ska ersätta Svenska Flygbranschen och Scandinavian Airlines System Denmark-Norway-Sweden för rättegångskostnader med 50 000 kr, avseende ombudsarvode, med ränta enligt 6 § rättelagen på beloppet från dagen för denna dom till dess betalning sker.

Ledamöter: Cathrine Lilja Hansson, Anna Middelman, Christer Måhl, Charlott Richardson, Göran Söderlöf, Gerald Lindberg och Carl-Gustaf Hjort. Enhälligt.

Rättssekreterare: Hannah Edström